

omfatter skyldspørgsmålet, foreslås det, at landsretten, hvis det kun er tiltalte, der har anket, skal kunne afvise anken, hvis tiltalte udebliver, og sagen ikke med føje skønnes at kunne fremmes i tiltaltes fravær.

4.6.1.2.3. Der foreslås indført detaljerede regler om **genoptagelse** af sager, i vidt omfang inspireret af den danske retsplejelov.

4.6.1.2.4. Kommissionen har endvidere foretaget en vurdering af, om der som hidtil bør gælde en **fri adgang til anke** af alle domme fra 1. til 2. instans, eller om der bør indføres en ankebegrænsning for domme i mindre sager. En sådan ordning har man i Danmark, hvor civile sager af en værdi på højst 10.000 kr. og straffesager med bøder på højst 3.000 kr. kun kan ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse. Kommissionen har imidlertid ikke fundet grundlag for at foreslå en tilsvarende ordning i Grønland, hvor langt de fleste af sådanne sager vil blive afgjort af kredsretterne, hvis domme efter kommissionens opfattelse altid bør kunne prøves ved en juridisk domstol. Henset til karakteren af de sager, som foreslås henlagt eller henvist til Retten i Grønland, finder kommissionen heller ikke, at en ankebegrænsning kan komme på tale i sager, der er behandlet af Retten i Grønland som 1. instans. Princippet om, at der fra 1. til 2. instans er fri appeladgang, foreslås derfor opretholdt, således at domme, der er afsagt af en kredsret eller Retten i Grønland, altid kan ankes til Grønlands Landsret.

4.6.1.3. Anke til Højesteret

Efter de gældende regler for appel til Højesteret kan domme i *civile sager*, der er afsagt af Grønlands Landsret eller Østre Landsret som 2. instans, ikke frit ankes til Højesteret, men Procesbevillingsnævnet kan meddele tilladelse hertil, hvis sagen er af *principiell karakter*. Tilsvarende regler gælder for domme i *kriminalsager*, dog således at Procesbevillingsnævnet kan tillade anke til Højesteret, hvis sagen er af *principiell karakter, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor*. Kriterierne svarer til de danske regler.

Kommissionen finder, at der som hidtil må kræves en særlig tilladelse for at kunne anke en dom fra 2. til 3. instans. Efter forslaget skal anketilladelse som hidtil meddeles af Procesbevillingsnævnet i Danmark efter de hidtil gældende kriterier.

4.6.1.4. Kæreadgang

Efter den gældende ordning er der som hovedregel ikke adgang til appel i form af kære af de beslutninger, der træffes af retten under sagens behandling. Det drejer sig f.eks. om beslutninger om dørlukning, om tilbageholdelse eller andre tvangsindgreb og afgørelser om vidneførsel eller optagelse af syn og skøn.

Der foreslås indført en tilsvarende adgang til kære som i Danmark, således at der fra kredsretterne og Retten i Grønland principielt er fri kæreadgang til Grønlands Landsret, medmindre andet er særligt bestemt i loven, mens der kun kan kæres fra Grønlands Landsret til Højesteret, hvis Procesbevillingsnævnet giver tilladelse hertil.

4.6.1.5. Fristoverskridelse

Det foreslås, at den fremtidige grønlandske ordning for anke og kære efter appelfristens udløb indrettes i overensstemmelse med den danske, lidt mere restriktive ordning.

4.6.1.6. Kontraanke mv.

Indstævnte er efter den gældende ordning i såvel civile sager som kriminalsager berettiget til at opretholde sin påstand for ankeinstansen, selv om den pågældende ikke ved kredsrettens dom har fået fuldt medhold heri, og selv om sagen alene er anket af modparten. Der gælder således hverken i civile sager eller i kriminalsager et krav om kontraanke for at kunne opretholde en tidligere nedlagt påstand, der ikke er blevet fulgt i den foregående instans.

Som tidligere nævnt foreslår kommissionen for de *civile sager*, at indstævnte skal anses for at have påstået dommen stadfæstet, hvis vedkommende efter at have fået ankestævningen forkyndt ikke møder eller svarer rettidigt i sagen med nedlæggelse af en anden påstand.

For *kriminalsager* foreslås det at indføre en ordning med kontraanke i lighed med den danske, således at også modparten skal anke sagen, hvis vedkommende ønsker at nedlægge en påstand om ændring af den indankede dom. Begrundelsen for forslaget er bl.a., at der efter kommissionens opfattelse må gælde samme princip om forbud mod »reformatio in pejus« (dvs. ændring til skade) som efter den danske retsplejelov. Dette princip betyder, at appelretten er afskåret fra at idømme en mere indgribende foranstaltning end i 1. instans, hvis det kun er tiltalte, der har anket sagen. Der må således kræves en rettidig anke til skade for tiltalte fra anklagemyndighedens side, hvis landsretten ved sin afgørelse skal kunne idømme en strengere foranstaltning end ved den indankede dom.

Fristen for kontraanke foreslås lige som den almindelige ankefrist i kriminalsager at skulle være 14 dage, der regnes fra den dag, hvor vedkommende part har fået meddelelse om modpartens anke af sagen. Dette svarer til den danske ordning på området.

4.6.1.7. Omfanget af landsrettens prøvelse

Lige som i Danmark vil appelrettens prøvelsesadgang i *civile sager* efter kommissionens forslag være